

Medalles de Josep Maria Barnadas

JESÚS OLANO

Per fi, després de molt de temps de pensar-hi i de cercar aquí i allà (l'«aquí» és Internet, avui eina fonamental), us podem presentar algunes, poques, medalles de l'escultor Josep Maria Barnadas. Amenacem, però, amb aquella frase que va fer famosa el general Douglas MacArthur: «Hi tornaré» («I shall return»). Ens queda encara algun dubte, però després de molt de temps i de moltes cabòries (moltes de veritat), parafrasejant una altra frase famosa, «Ara toca»...

Josep Maria Barnadas i Mestres (Barcelona, 1867 - Alella, 1939) és un escultor que pensem important dins del Modernisme català. Treballa des de finals del segle XIX fins als anys vint del segle XX. Per motius que aquí no explicaré, es triga molt de temps a estudiar-lo, i per això i per altres motius queda ignorat pels estudiosos i pel públic en general. No fa gaire l'historiador de l'art Xavier Soler Àvila ens ha obsequiat amb dos treballs veritablement valuosos,¹ que ens han tret de l'atzucac en què estàvem.

El nostre escultor no fa cap monument que puguem considerar important, però en canvi té un taller on es dedica a fer escultura per a decorar els edificis que fan els arquitectes, cosa que en el Modernisme és molt important, i també és dedica a fer imatges per als temples. Aquestes són les seves activitats principals. No m'estendré més; us recomano els treballs de Xavier Soler.

Enraonem de les medalles que us presentem. Són dues, amb diverses variants, i sols les podem datar de manera aproximada. Pensem que són del primer decenni del segle vint, per bé que no ho podem assegurar. Seguint un costum àmpliament observat per les empreses catalanes que en fabriquen, suposem que en un moment determinat les encarreguen a Barnadas, que les dissenya i les cobra; la casa les edita, seguint el procés industrial habitual, i a partir d'aquest moment l'empresa considera que aquests dissenys són de la seva propietat i que, per tant,

1. SOLER ÀVILA, X., «L'obra escultòrica de Josep Maria Barnadas a Granollers», *Lauro*. Revista del Museu de Granollers, núm. 28 (2005), p. 25-39 (consultable per Internet); SOLER ÀVILA, X., «L'escultor Josep Maria Barnadas i Mestres (1867-1939)», *Butlletí de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi*, núm. 16 (2002), p. 27-98.

pot utilitzar-los sense cap limitació. Per tant, les reedita quan vol, tant per a vendre-les en botigues com quan rep un encàrrec per al qual les considera adequades, sense demanar l'opinió a l'autor ni tornar-li a pagar.

Suposem que les medalles signades són les que es fan a partir de l'encàrrec (seguint el costum empresarial). Pensem que ambdues medalles són utilitzades des del primer decenni del segle xx fins a l'actualitat, en què encara poden ser encarregades.

Les dues medalles han estat catalogades per Miquel Crusafont en el seu llibre sobre el tema referent als Països Catalans,² però no les atribueix a Barnadas, i a més sols cataloga dues de les variants de les que avui presentem, que suposem que són posteriors a les que considerem medalles originals. Les que Crusafont cataloga corresponen a les variants 1a i 2b d'aquest article.

1 – Barcelona. Primera dècada del segle xx (?). SAGRADA FAMÍLIA. Plata. JOSEP MARIA BARNADAS.

a/ Sagrada Família, al mig el Nen porta una creu. Sig.: P. Barnadas /A. y P.

r/ A l'esquerra del camp, ram de roselles sobre un núvol.

Pes: 7,2 g. Ø: 25 mm. Inèdita.

2. CRUSAFONT I SABATER, M., *Medalles commemoratives dels Països Catalans i de la Corona Catalano-Aragonesa (s. XI-XX)*, Barcelona, Societat Catalana d'Estudis Numismàtics (Institut d'Estudis Catalans), 2006.

1a – La Seu d’Urgell. 1917. PROFESSIÓ RELIGIOSA. Alumini. JOSEP MARIA BARNADAS.

a/ Sagrada Família, al mig el Nen porta una creu.

b/ Camp: RECUERDO/DE LA/PROFESION RELIGIOSA/DE LA M./M^a DEL CARMEN.

RIGAU/MAROT/NOVICIADO DE LA/SAGRADA FAMILIA/SEO DE URGEL/ 10 NOVIEMBRE 1917

Pes: 3,3 g. Ø: 30 mm. Crusafont.

1b – Barcelona. Sense datar. SAGRADA FAMÍLIA. Alumini. JOSEP MARIA BARNADAS.

a/ Sagrada Família, al mig el Nen porta una creu.

r/ A l’esquerra del camp, ram de lliris.

Pes: 8,3 g. Ø: 40 mm. Inèdita.

1c – Barcelona. Sense datar. ASSOCIACIÓ DE FAMÍLIES. Metall Blanc. JOSEP MARIA BARNADAS.

a/ Sagrada Família, al mig el Nen porta una creu.

r/ ASOCIACIÓN UNIVERSAL DE FAMILIAS CRISTIANAS (creu).
Tres cors envoltats de palmes. A sota, dins d'unes cintes: CONGREGACIÓN
DE HIJOS DE LA SAGRADA FAMILIA.

Pes: 6,2 g. Ø: 24 mm. Inèdita.

1d – Igual que 1c, però d'alumini, de 23 mm de grandària i 1,3 grams de pes.

1e – Barcelona. Sense datar. SAGRADA FAMÍLIA. Alumini. JOSEP MARIA
BARNADAS.

a/ Sagrada Família, al mig el Nen porta una creu.

r/ Sagrat Cor de front.

Pes: 1,1 g. Ø: 23 mm. Inèdita.

2 – Barcelona. Primera dècada del segle xx (?). SAGRADA FAMÍLIA. Plata.
Uniface. Forma irregular. Amb agulla darrere. JOSEP MARIA BARNADAS.

a/ Sota d'uns lliris, envoltant la figura central i dins de cintes: JESUS MARIA/ Y JOSE/BENDECID NUESTRO TRABAJO. A sota, un àngel amb les ales esteses. Sign.: P. Barnadas.

Pes: 14,8 g. Mides: 35 x 38 mm. Inèdita.

2a – Igual que la 2, però sense agulla, amb anella per passar una cadena per a penjar-la i 13,9 g de pes.

2b – Barcelona. 1934. VISITA DOMICILIÀRIA PARROQUIAL. Alumini.
JOSEP MARIA BARNADAS.

a/ Sagrada Família treballant.

r/ Camp: VISITA DOMICILIARIA/Sda. FAMILIA/PARROQUIA CONCEPCION/7.1.1934.

Pes: 0,8 g. Ø: 20 mm. Crusafont.

Aquest tipus de medalla es feia per passar una cinta dins els forats verticals, situats al costat de la figura, a fi d'utilitzar-les com a polsera.